AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 27.2.2008
COM(2008) 113 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió innovatív és fenntartható faalapú iparágairól

Hozzájárulás az EU növekedési és foglalkoztatási stratégiájához

{SEC(2008) 262}

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés ... 3

2. Új kihívások az EU faalapú iparágai előtt ... 3

3. Integrált megközelítés annak érdekében, hogy fokozódjék az EU faalapú iparágainak fenntartható versenyképessége ... 7

3.1. Általános célok ... 7

3.2. Intézkedések annak érdekében, hogy javuljon az EU faalapú iparágainak versenyképessége ... 8

1. BEVEZETÉS

A papírpépet, papírt és papírcsomagolást előállító iparágak, valamint a famegmunkáló iparágak, így a fűrészüzemek és a faalapú lemezeket gyártó üzemek közös fő alapanyaga a fa, illetve a visszanyert papír és fa. Ezért alkalmazzák a „faalapú iparágak" fogalmát. Ez egyéb szakosodott ágazatokat, így a parafa feldolgozását és a nyomdaipart is magában foglalja. Az erdőtől a végtermékig húzódó értékláncban a köztes gyártási szakaszok versenyképessége a gyártási folyamat többi szakaszának is kedvez. Így például a versenyképes erdészeti kitermelés a fa- és papíripar versenyképességét is serkenti.

A faalapú iparágak, amelyek termelési értéke 365 milliárd euró, és 120 milliárd euró hozzáadott értéket hoznak létre, 344 000 vállalkozásban több mint hárommillió főt foglalkoztatnak. Egyes vidéki területeken ezen iparágak több ágazata lényeges szerepet játszik a fenntartható foglalkoztatottság megőrzésében.

Az EU faalapú iparágai általában véve versenyképesek, műszaki és kereskedelmi teljesítményük igen jó. A papírpép- és papírgyártó, famegmunkáló és nyomdászati ágazatok több területen a világ élvonalába tartoznak Az ágazat ennek ellenére számos kihívással szembesül, különösen a nyersanyaghoz való hozzáférés, az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésének szükségessége, az innováció, a fatermékek kereskedelme és az információ terén. A famegmunkáló és a nyomdaipari ágazatban továbbá kulcsszerepet játszanak a kis- és középvállalkozások.

Ez a faalapú iparágak versenyképességéről, innovációjáról és fenntartható fejlődéséről szóló közlemény újabb lépés az Unió iparpolitikai stratégiájának végrehajtása felé. Ezt a Bizottság 2005. októberi közleményében1 körvonalazta, amelyben több ágazati kezdeményezést jelentett be, köztük egy később közzéteendő közleményt ezekről az iparágakról.

A közleményben javasolt fellépések kiegészítik a Bizottság 2006 júniusában elfogadott erdészeti cselekvési tervét2, és a faalapú ágazat versenyképességének hosszú távú javítására irányuló egyik abban szereplő célkitűzést. A fellépésekről nyilvános konzultációt tartottak, és azokat az erdészeti és faipari politikával foglalkozó tanácsadó bizottság is felülvizsgálta.

2. ÚJ KIHÍVÁSOK AZ EU FAALAPÚ IPARÁGAI ELŐTT

a) A nyersanyagokhoz való hozzájutás

Mivel a faalapú iparágak nagy mennyiségű fát használnak fel, annak versenyképes áron való elérhetősége az iparágak teljesítménye szempontjából meghatározó tényező. A faalapú iparágak legtöbbje számára a fa képviseli a legnagyobb költséget: a papírgyártás összköltségének több mint 30 %-át, a fűrészüzemekének pedig 65–70 %-át. Ezért nagyon fontos előmozdítani a hazai ellátást, és a fabehozatal korlátozásának elkerülésére kell törekedni.

---

1 COM(2005) 474 végleges
2 COM(2006) 302 végleges

A faalapú iparágak nyersanyaga az erdők újratelepítése és természetes regenerációja révén újul meg. A fenntartható erdőgazdálkodás3. keretében megvan a lehetőség a fakészlet növelésére. A fapiacoknak hatékonyan kell működniük, az ellátást pedig – az erdőtulajdonosokra is kiterjedő – aktív részvétellel kell növelni. Ugyanakkor fontos a fanyersanyagok kereskedelmének megkönnyítése is, hiszen az EU faalapú ágazataiban az összes kínálat hozzávetőleg 10 %-át az importált gömbfa képviseli

Az elsődleges nyersanyagokra nehezedő növekvő nyomás következtében folyamatosan nő a visszanyert nyersanyagok felhasználása. Ma az EU papírgyártásának mintegy fele visszanyert papírból származik, ami 1998 óta 25 %-os növekedést jelent. A papír visszanyerése és újrahasznosítása a feldolgozás fokozott hatékonyságával párosulva anélkül tette lehetővé a termelés nagy mértékű növekedését, hogy több új faanyagot kellett volna felhasználni. A papírgyártás, a feldolgozó és újrahasznosító iparágak, kiadók, nyomdák, valamint nyomdafesték- és ragasztógyártók közötti partnerség4 célja, hogy még inkább kiterjessze a papír újrahasznosításának arányát, és javítsa a visszanyert papír minőségét és újrahasznosíthatóságát. Ha az állami hatóságok hatékonyabb begyűjtésre fognak ösztönözni, az szintén nyereségesebb és környezetbarátabb tevékenységek kifejlődéséhez fog hozzájárulni, és növelni fogja az EU versenyképességét ezen a területen. Visszanyert fából sokféle falemez, elsősorban forgácslap és közepes sűrűségű rostlemez gyártható. A fát azonban kisebb mértékben nyerik vissza, mint a papírt, mivel használati ideje hosszabb, a fahulladék pedig jobban szét van szórva.

Emellett a fáért, mint nyersanyagért folyó, egyre fokozódó versenyt különféle szakpolitikai összefüggésekben is figyelembe kell venni, ilyenek a megújuló energiához szükséges fa, a biológiai sokféleség által támasztott igények, valamint a pihenés és egyéb társadalmi funkciók szolgálata. A megújuló energia iránti növekvő kereslet tovább fokozza a fáért folyó versenyt, elsősorban a falemez- és a papírpép-ágazatban. A megnövekedett kereslet nem jár mindig együtt a kínálat növekedésével, ez pedig a költségek emelkedéséhez vezet. Válaszul az Európai Tanács 2007. márciusában tartott ülésére, a megújuló forrásokból előállított energia támogatásáról szóló, 2008. január 23-i bizottsági irányelvjavaslat5 foglalkozik ezzel a kérdéssel. A javaslat egyértelműen elismeri, hogy a biomasszát nem csak megújuló energia előállítására használják, hanem egyéb célokra is, és felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vegye tekintetbe e különféle felhasználásokat a nemzeti cselekvési tervekben, valamint az általános monitoring és jelentéstétel során.

Az illegális fakitermelés és az ehhez kapcsolódó fatermék-feldolgozás és -kereskedelem árt a törvényesen működő faalapú iparágaknak és a belőlük származó megélhetésnek, mivel környezeti és szociális problémákat idéz elő, letöri az árakat és rontja az ágazatról alkotott képet. A FLEGT (Forest, Law Enforcement, Governance and Trade, az erdőgazdálkodás szabályozására, irányítására és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó) uniós cselekvési terv a keresleti és a kínálati oldalra irányuló intézkedések révén keres megoldást ezekre a gondokra.

b) Az éghajlat-változási politika hatása

---

3 Az európai erdők védelméről szóló miniszteri konferencia meghatározása szerint. A lisszaboni és a bécsi határozat a fenntartható erdőgazdálkodásról

4 Európai papír-újrahasznosítási nyilatkozat

5 COM(2008) 19 végleges

A fenntartható és hatékony erdőpolitikának elő kell segítenie az erdőterületek hozzájárulását az üvegházhatást okozó gáz koncentrációjának csökkentéséhez. Emellett a papír- és fatermékek az erdők által a légkörből kivont szén további megkötői, illetve a papír és a fa nagyobb mértékű újrahasznosítása a hulladéklerakással szemben meghosszabbítja a fatermékek szénmegkötő kapacitását.

Ugyanakkor az EU éghajlatváltozási politikája erősen befolyásolja a papír- és papírpépgyártást és a falemezgyártás egy részét is, mivel azok intenzív energiafelhasználással járnak. A tüzelőanyag és a villamosenergia az uniós papírpép- és papírgyártás költségeinek 13–18 %-át teszi ki. A papírgyárak ugyan nagy energiafogyasztók, ám a papírpépet gyártó vegyi üzemek akár nettó energiatermelők is lehetnek. Ezek az iparágak a felhasznált elsődleges energiának körülbelül felét fa-biomasszából állítják elő. Hő szempontjából a falemezgyártó és fűrészüzemek is nagyban önellátók energiából, noha a villamosenergia gyakran külső szolgáltatóktól érkezik. A mechanikus papír- és papírpépgyártás ezzel ellentétben nagy mértékben függ a külső villamosenergia- és gázszolgáltatástól. Ezért az árak közelmúltbeli emelkedésének hatása ezekben az iparágakban igen érezhető volt.

Az áremelkedés okai között szerepel az elsődleges tüzelőanyagok árának növekedése, az üvegházhatást előidéző gázkibocsátások csökkentéséhez való hozzájárulás szükségessége és a megújuló energiaforrások fejlesztése6. A magas költségek próbára teszik az iparágak versenyképességét, és fokozzák a további piaci liberalizáció és az energiahatékonyságra törekvő politikák iránti igényt annak érdekében, hogy Európa vonzóbb hely legyen az ágazati befektetéseknek. Ehhez fontos hozzájárulás a versenyképes és hatékony uniós villamosenergia-piacra és gázpiacra irányuló 2007 szeptemberi harmadik energiacsomag7.

A faalapú iparágaknak, mint fontos CO2-kibocsátóknak, nagy mértékben kell hozzájárulniuk az éghajlatváltozás mérsékléséhez. Kitűnő környezeti teljesítményt és energiahatékonyságot kell felmutatniuk, versenyképességük elveszítése nélkül. Az Európai Uniónak nem áll érdekében, hogy termelése a jövőben olyan országokba kerüljön át, ahol kevésbé szigorú kibocsátási határértékek érvényesülnek (az ún. „szénszivárgás”), mivel ez negatív környezeti és gazdasági következményekkel járna. Ezért az éghajlatváltozás terén szükséges fellépésre és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2008. január 23-i bizottsági csomag8 elismeri és figyelembe veszi az energiaigényes iparágak sajátos helyzetét. A csomag egyértelmű kritériumokat határoz meg a szénszivárgás kockázatának kitett energiaigényes iparágak azonosításához.. A Bizottság meg fogja határozni azokat az ágazatokat illetve alágazatokat, amelyek ebbe a kategóriába tartoznak; ha a leghatékonyabb technikákat használják, akkor kibocsátásuknak akár 100%-át is elérő ingyenes engedélyben részesülhetnek. Ebben az összefüggésben a Bizottság meg fogja állapítani, hogy a faalapú iparágak megfelelnek-e az ilyen elbánás feltételeinek. A 2012 utáni időszakra vonatkozó globális éghajlatváltozási megállapodásra irányuló tárgyalások fényében a Bizottság tovább vizsgálja majd az energiaigényes iparágak helyzetét, és szükség esetén kiigazításokat javasol majd, különösen az ingyenes allokáció vagy importált termékeknek a közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszerbe való bevonása tekintetében.

Egyes ágazatspecifikus feltételeken alapuló ágazati megállapodások a gázkibocsátások csökkentéséért folytatott fellépést nemzetközi szinten is előmozdíthatják. Az ilyen ágazati

---

6 COM(2006) 841 végleges

7 COM(2007) 528, COM(2007) 529, COM(2007) 530, COM(2007) 531, COM(2007) 532

8 Különösen COM(2008) 16 végleges.

megállapodásoknak az éghajlatváltozás hatékony kezeléséhez szükséges nagyságrendű globális kibocsátás-csökkentést kell eredményezniük, folyamatosan ellenőrizhetőknek és igazolhatóknak kell lenniük, és kötelező végrehajtási szabályozásokat kell tartalmazniuk.

Az EU faalapú iparágai hő- és energiaszolgáltatókként és egyes faalapú bioüzemanyagok előállítóiként már ma is fontos szerepet játszanak, ezzel hozzájárulnak a fa hatékonyabb felhasználásához mind az energia, mind a fatermékek területén, és ez a jövőben még inkább így lesz. A bioüzemanyagok fa-alapanyagú vegyi anyagokkal és más termékekkel együtt előállíthatók a biomassza-finomítás keretében is. Az ezen a területen szükséges alapvető projektek meghatározásával a faalapú ágazatokkal foglalkozó technológiai platform biomassza-finomítással foglalkozó csoportja jelentős munkát végez. Az iparág rendelkezik megfelelő tapasztalattal, technológiával és ellátási lánccal ahhoz, hogy kivegye a részét a megújuló energián alapuló megoldásokból.

c) Innováció, kutatás és fejlesztés

A faalapú iparágak versenyképességének további növekedéséhez még több befektetésre van szükség a kutatás és technológiai fejlesztés területén, és nélkülözhetetlen a műszaki és kereskedelmi szakértelem innovatív felhasználása is.

Az iparág, az Európai Bizottság és a tagállamok kutatási erőfeszítéseit összehangoló egyik fontos eszköz a faalapú ágazatokkal foglalkozó technológiai platform (Forest-based Sector Platform, FTP), amelynek jelentős szerep jut az ágazat innovációs kapacitásának megerősítésében. A technológiai platform stratégiai kutatási menetrendjének célja, hogy innovatív termékek és szolgáltatások kifejlesztésével, valamint a nyersanyag- és energiahatékonyság javításával fokozza az EU versenyképességét.

A papírpép-, a papír- és a faipari ágazatoknak a vegyipar műszaki fejlődése is hasznára vált. Hasonló szinergia áll fenn a gépipar és a papírpép- illetve papírgyártás között is. Az ilyen kölcsönösen előnyös klaszter-kapcsolatokat fenn kell tartani.

d) Kereskedelem és együttműködés harmadik országokkal

A faalapú iparágak legnagyobb része nemzetközi versenynek van kitéve. A világpiacon egyre nő az egymással versengő papírpép-, papír- és falemezgyártók, fűrészüzemek és nyomdák száma. A faalapú ipari lánc alkalmazkodik ehhez a helyzethez, és a termelékenység növelésére, valamint a termékfejlesztés, az innováció és a kutatás területéhez kötődő beruházásokra összpontosít. Az EU-ból sok cég globális játékos.

Az EU erdészeti termékei azonban még mindig nem élveznek egyenlő feltételeket a harmadik országok piacain az egyes kereskedelmi partnerek által alkalmazott magas vámjellegű és nem vámjellegű akadályok eredményeképp.

e) Kommunikáció és tájékoztatás

Az egy főre eső jövedelem növekedésével szoros összefüggésben a nyomtató- és csomagolópapírok iránti kereslet hosszú ideje emelkedik. A nyomtatópapír- és a nyomdaágazatnak számos piacon többek között az elektronikus média fokozódó versenyével kell szembesülnie, ami többletkapacitáshoz vezet. Az elektronikus és a nyomtatott termékek azonban ki is egészíthetik egymást. A papírcsomagolásoknak is egyre több anyaggal kell versenyezniük, legfőképpen a műanyagokkal.

A faipari termékek iránti egy főre jutó kereslet az EU-ban jóval kisebb, mint akár Észak-Amerikában, akár Japánban, aminek a fő oka az, hogy itt kevésbé elterjedt a fából való építkezés. A növekedés lehetősége azonban hatalmas ezen a területen, a hagyományos régiókon kívül is.

Általában véve alaposabb információkra van szükség az erdőkről, a faalapú iparágakról, valamint az erdészeti termékek minőségéről. A szakmai felhasználókat csakúgy, mint a fogyasztókat tájékoztatni kell a fa, mint megújuló, újrahasznosítható és éghajlatbarát nyersanyag gazdasági, technikai és környezeti jellemzőiről is.

3. INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉS ANNAK ÉRDEKÉBEN, HOGY FOKOZÓDJÉK AZ EU FAALAPÚ IPARÁGAINAK FENNTARTHATÓ VERSENYKÉPESSÉGE

3.1. Általános célok

Az EU iparpolitikája és fenntartható fejlődési stratégiája keretében, amely jobb keretfeltételeket kíván teremteni a feldolgozóipari ágazatok számára, a faalapú iparágak az uniós politikák fejlődésével nagy mértékben lépést tartó ágazatok közé tartoznak. Ezek az iparágak folyamatosan modernizálódnak, jól élnek a tudással és az innovációval, azaz erősítik azok fenntarthatóságát, és ezzel egyidejűleg a verseny kihívásaival is szembe tudnak nézni.

A Bizottság 2008. január 23-i integrált energiaügyi és éghajlatváltozási csomagja közvetlenül érinti a faalapú iparágakat, mivel azok nyersanyagfüggők, szerepet játszanak az éghajlatváltozás mérséklésében, energiát szolgáltatnak és energiaintenzitásuk magas.

Az alábbi politikai célkitűzések a faalapú iparágak versenyképességének megerősítésére törekvő következetes megközelítést biztosítanak, miközben az éghajlatváltozással és az energiával összefüggő célokat is bevonnak az ágazat ipari stratégiájába:

- a kapcsolódó ágazatokban megszerzett kompetenciák hasznosítása és a magas szintű innováció, kutatás és technológiai fejlesztés további támogatása,
- a fenntartható energiaellátáshoz való hozzájárulás és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása, fenntartható nyersanyagellátásra való törekvés, és ugyanakkor a tisztességes verseny biztosítása,
- a nyersanyagfelhasználás során a forráshatékonyság további javítása,
- a faalapú iparágak teljeskörű részvételének megkönnyítése a megújuló energiaforrások piacán, valamint a hő- és a villamosenergia-termelés, továbbá a faalapanyagú bioüzemanyagok előállítása terén.

3.2. Intézkedések annak érdekében, hogy javuljon az EU faalapú iparágainak versenyképessége

a) A nyersanyagokhoz való hozzájutás

- A kereslet és a kínálat jobb összehangolásával lehetővé kell tenni, hogy a faalapú iparágak fenntartható nyersanyagkínálattal rendelkezzenek. Aktív fenntartható erdőgazdálkodási politikával az iparban és az energiaágazatban egyaránt emelhető a fanyersanyag-kínálat. Az erdőtulajdonosok és az iparág közötti logisztikai kapcsolatokat is javítani kell a kínálat

növelése érdekében. A kereslet és a kínálat között esetleg létrejövő eltérés mérsékelhető lenne, ha erdőtelepítés, újraerdősítés és fokozott mobilizálás révén az összes erdőterületet és famennyiséget tovább lehetne növelni.

- A visszanyert papír és fa felhasználásának növelése érdekében támogatni kell a visszanyert papír és fa piacának további fejlődését, ideértve az ipar részvételének további bővítését is.

- A tagállamoknak és az iparágnak elő kell mozdítaniuk a használt papír- és fatermékek elkülönített begyűjtésére irányuló költséghatékony megoldásokat.

- Az iparágat arra kell ösztönözni, hogy továbbra is foglaljon állást az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó illegális fatermék-kereskedelem9 ellen. A fenntartható erdőgazdálkodást továbbra is támogatni kell, többek között az erdőgazdálkodási tanúsítási rendszerek vagy azzal egyenértékű rendszerek alkalmazása és egységes felügyeleti eljárások révén, amelyek nyomán a fogyasztók megkülönböztethetik és kiválaszthatják a fenntartható és legális forrásokból származó termékeket.

- Az erdei erőforrások különböző célokra való felhasználásának kiegyensúlyozottnak kell lennie. A megújuló forrásokból előállított energia támogatásáról szóló bizottsági irányelvjavaslat10 ezért egyértelműen elismeri, hogy a biomasszát nem csak megújuló energia előállítására használják, hanem egyéb célokra is, és felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vegye tekintetbe ezeket a különféle felhasználásokat a nemzeti cselekvési tervekben, valamint az általános felügyelet és jelentéstétel során.

Intézkedések

1. A nemzeti erdővédelmi programok és hasonló intézkedések keretében és az EU erdészeti cselekvési tervével összhangban a tagállamokat, az iparágat és az erdőtulajdonosokat ösztönözni kell arra, hogy könnyítsék meg és mozdítsák elő az erdőtelepítést, az újraerdősítést és az aktív fenntartható erdőgazdálkodást az éghajlatváltozás enyhítése és a biológiai sokféleség helyreállítása érdekében, a fakínálat megnövelésével egyidejűleg.

2. Az Erdészeti Állandó Bizottság eseti mobilizációs munkacsoportjával együttműködve az erdészettel és a faalapú iparágakkal foglalkozó tanácsadó bizottság fel fogja mérni, hogy a mobilizáción kívül milyen megoldásokat lehet találni a fakínálat és -kereslet közötti esetleges eltérés orvoslására.

3. Az erdészetre, valamint a faalapú iparágakra vonatkozó közösségi politikával foglalkozó tanácsadó bizottság figyelemmel fogja kísérni a visszanyert papír piacát és begyűjtési rendszereit, hogy tanácsot adhasson a költséghatékony és jó minőségű begyűjtési rendszerek további előmozdítása és kiterjesztése érdekében.

4. A fatermékek fokozottabb visszanyerése céljából a Bizottság tanulmányt fog készíteni, amelyben megoldásokat keres a begyűjtési eljárások javítására és a visszanyerés ösztönzésére a fogyasztók és a termelők körében.

---

9 Az italok számára kartoncsomagolást előállító gyártók 2007 júliusában az egész iparágra kiterjedő érvénnyel kötelezték magukat arra, hogy ágazatuk az egész világban csak nyomon követhető faanyagot használ fel.

10 COM(2008) 19 végleges

5. Az erdészettel és a faalapú iparágakkal foglalkozó tanácsadó bizottság égisze alatt az iparágak, faimportőrök, fatermékeket forgalmazók és más fontos szereplők részvételével kerekasztalt kell létrehozni, hogy a FLEGT cselekvési tervvel összhangban további intézkedéseket dolgozzon ki a magánszektor számára, például egy magatartási kódexet az illegálisan beszerzett fa és az abból készült termékek kereskedelmére és felhasználására.

6. Az iparágakat és az erdőtulajdonosokat arra kell ösztönözni, hogy kezdeményezéseikkel segítsenek megelőzni az illegális fakitermelést, és mozdítsák elő a fenntartható erdőgazdálkodást. Támogatni kell kezdeményezéseiket az erdőgazdálkodási tanúsítási rendszerek és ezzel egyenértékű rendszerek, valamint a címkézés terén.

7. A Bizottság és a tagállamok a jogszerű és fenntartható módon kitermelt fára vonatkozó nemzeti közbeszerzési feltételeket érintő elképzelések és tapasztalatok cseréje útján fogják tisztázni a közbeszerzési irányelvek alkalmazásának módját a fa- és papírtermékekre.

8. A tagállamokat és a Bizottságot fel kell kérni arra, hogy a nemzeti cselekvési tervek kidolgozásánál, valamint a megújuló energiákkal kapcsolatos általános felügyelet és jelentéstétel során vegyék figyelembe a biomassza különböző felhasználásait.

b) Éghajlatváltozással kapcsolatos szakpolitikák és környezetvédelmi jogszabályok

- Az erdők és a faalapú iparágak stratégiai szerepet játszanak az éghajlatváltozás mérséklésében, és ezt a szerepüket meg kell szilárdítani.

- A fatermékek széntároló képessége növeli az erdők szénmegkötéséből származó hasznot, így fejleszteni kell ezeknek a termékeknek az éghajlatváltozás mérséklésében játszott szerepét.

- Az éghajlatváltozási szakpolitika és a kibocsátási kvótakereskedelem a papír- és a papírpépgyártásra is jelentős hatást gyakorol. Ezek a szakpolitikák serkenthetik az innovációt, és megadhatják a szükséges gazdasági jelzéseket az alacsony szénfelhasználású, fenntartható gazdaság költséghatékony megvalósításához, miközben a többi nagy kibocsátású országot is arra serkenthetik, hogy szintén ambiciózus kibocsátás-csökkentő intézkedéseket hozzanak 2012-ig. Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (Emissions Trading Scheme, ETS) felülvizsgálatáról szóló január 23-i bizottsági javaslat írja elő a szükséges intézkedéseket, amelyeket most elő kell készíteni.

- A faalapú iparágakra alkalmazott közösségi környezetvédelmi jogszabályoknak az erdei erőforrások és a gyártási eljárások fenntartható, aktív felhasználásának elvén kell alapulniuk a rendelkezésre álló legjobb technikák alapján, de teret engedve a rugalmas megoldások számára is.

- A környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló irányelv (IPPC) és a hozzá kapcsolódó referenciadokumentumok fontos szerepet játszottak a kibocsátás-megelőzésre és -ellenőrzésre vonatkozó intézkedések kifejlesztésében a faalapú iparágak területén. Az EU fenntartható termelésének biztosítása érdekében fontos, hogy a tagállamok következetesen alkalmazzák ezt az irányelvet. Az ipari kibocsátásokról szóló, az IPPC-t és a kapcsolódó ágazati irányelveket egyesítő bizottsági irányelvjavaslat megerősíti a fenntarthatóság és a versenyképesség összeegyeztetéséhez nélkülözhetetlen „rendelkezésre álló legjobb technikákat” és „újonnan megjelenő technikákat”.

Intézkedések

9. Fel kell tárni, milyen előnyökkel és milyen kihívásokkal járna az a javaslat, hogy a fatermékekben tárolt szenet 2012 után vegyék fel az éghajlatváltozási politikákra vonatkozó nemzetközi tárgyalások kiegészítő témái közé.

10. A Bizottság az érdekelt felekkel és harmadik országokkal együtt meg fogja vizsgálni az ágazati megállapodások szerepét, amelyeknek el kell vezetniük az éghajlatváltozással szembeni hatékony fellépéshez szükséges mértékű globális kibocsátás-csökkenéshez, folyamatosan ellenőrizhetőknek és igazolhatóknak kell lenniük, és kötelező végrehajtási szabályozásokat kell tartalmazniuk. Ez magában foglalja majd az adatgyűjtéssel és az alapvető teljesítménymutatókkal kapcsolatos legjobb gyakorlatok módszertanát.

11. A Bizottság előkészíti az éghajlatváltozás terén szükséges fellépésre és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2008. január 23-i csomagjában az energiaigényes iparágakkal kapcsolatban ismertetett intézkedéseket, különösen a szénszivárgás által érintett ágazatok, illetve alágazatok és a megfelelő kiosztás meghatározását. Ebben az összefüggésben a Bizottság meg fogja állapítani, hogy a faalapú iparágak megfelelnek-e az ilyen elbánás feltételeinek. A 2012 utáni időszakra vonatkozó globális éghajlatváltozási megállapodásra irányuló tárgyalások fényében a Bizottság tovább vizsgálja majd az energiaigényes iparágak helyzetét, és szükség esetén kiigazításokat javasol majd, különösen az ingyenes allokáció vagy importált termékeknek a közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszerbe való bevonása tekintetében.

12. Az iparágat fel kell kérni arra, hogy működjék közre az információcserében a papírpép és a papír tekintetében rendelkezésre álló legjobb technikákra vonatkozó referenciadokumentumoknak a Bizottság által végzett felülvizsgálata során. Figyelmet kell szentelni a rugalmas műszaki megoldások megtalálásának és elő kell segíteni azoknak a tagállamokban történő következetes alkalmazását.

c) Innováció és K+F

- A faalapú iparágakban emelni kell a tudás, az innováció, a kutatás és technológiai fejlesztés (KTF), valamint a fatermékek jellemzőire vonatkozó tájékoztatás színtjét.

- A faalapú ágazatokkal foglalkozó technológiai platform stratégiai kutatási menetrendje magában foglalja a kutatási prioritások koherens megközelítését, amely a fától és a másodlagos nyersanyagoktól a papírpép- és papírgyártásig és a fafeldolgozó ágazatokig terjedő teljes értékláncra kiterjed.

- Az ágazatnak előnyére válna a klaszteralapú megközelítések elterjedése, amelyek megkönnyítenék a vállalkozások, a kutatói közösségek és a végső felhasználók közötti szoros együttműködést, platformot nyújtanának az iparág szétszabdalt szerkezetéből eredő forráskorlátozások leküzdéséhez, és a kkv-k innovációs és fejlesztési potenciáljának javításához is hozzájárulnának.

- Az iparágak növekedése és munkahely-teremtési potenciálja lehetőséget nyújt különösen az EU kevésbé fejlett, vidéki és peremterületei számára, ahol gyakran összpontosul az ezekhez az ágazatokhoz kötődő szakértelem.

Intézkedések

13. A tagállamokat és a faalapú iparágakat arra kell ösztönözni, hogy kutatási és technológiai fejlesztési programjaikban vegyék figyelembe a stratégiai kutatási menetrendet, és hozzanak megfelelő intézkedéseket az ágazatban megvalósítandó oktatás és képzés érdekében.

14. A faalapú iparágak előtt lehetőségek nyílnak az EU hetedik kutatási keretprogramjában. Ösztönözni kell különösen a bioüzemanyagok és a fából nyert, biotechnológiai alapú vegyszerek gyártását, az új és a visszanyert farost és a tömörfa hatékonyabb használatát, valamint a csomagolások, a nyomdai és az építési termékek illetve eljárások fejlesztését.

15. A tagállamokat és a régiókat arra kell ösztönözni, hogy – különösen a kkv-k esetében – fogadják el és fejlesszék tovább a „klaszter-koncepciót" a faalapú értékláncban már létező szinergiák megerősítése és új, versenyképes szinergiák megteremtése érdekében. Ezt törekvést a transznacionális klaszter-együttműködésre és az ágazati klaszter-stratégiák kifejlesztésére vonatkozó versenyképességi és innovációs program támogathatja.

16. 2007 és 2013 között a kohéziós politikai támogatás is hozzá fog járulni az ágazat versenyképességének és fenntarthatóságának javulásához, különösen a leghátrányosabb helyzetű EU régiókban. A támogatott tevékenységek között lesz például a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó technológiák fejlesztése, a kutatás és technológiai fejlesztés, illetve az innovációs kapacitások javítása érdekében tett beruházások.

d) Kereskedelem és együttműködés harmadik országokkal

- A nyersanyagokhoz való hozzájutás és az egyenlő piaci feltételek a külkereskedelemben alapvető tényezők annak érdekében, hogy az EU vállalkozásai világszerte megfelelő keretek között és környezetben versenyezzenek.

- A nemzetközi környezetvédelmi illetve egészségügyi és biztonsági minimumkövetelmények további fejlesztése hozzájárulhatna ahhoz, hogy az európai piac szereplői kiegyensúlyozottabb globális keretek között tevékenykedjenek.

- A szabványosítás elősegíti a fa- és papírtermékek kereskedelmét. Az építési termékekről szóló irányelv11 értelmében a harmonizált európai termékszabványok lehetővé teszik, hogy az építési termékek – köztük a belső és az importált faanyagok – műszaki teljesítményét az egész Unióban egyenlő módon értékeljék.

- A faipari építési termékek szabványosítása érdekében folytatott együttműködés a harmadik országok viszonylatában is fontos, mindenekelőtt azokkal az országokkal, amelyekben növekszik a jó minőségű faipari termékek iránti kereslet. Így az európai szabványokat a harmadik országok is elismerhetik.

Intézkedés

17. A Bizottság további erőfeszítéseket fog tenni a növekedési, foglalkoztatási és a fenntartható környezetre vonatkozó célkitűzéseivel összhangban lévő piacra jutási stratégia kidolgozása és végrehajtása érdekében, nemzetközi hozzáférést biztosítva a

[11] A 89/106/EK irányelv.

nyersanyagokhoz, és támogatva a vámjellegű és nem-vámjellegű akadályok eltávolítását.

18. A Bizottság párbeszédet indít az érdekelt harmadik országokkal technikai, szabályozási vagy egyéb kapcsolódó kérdések megoldása érdekében.

e) Kommunikáció és tájékoztatás

- A kommunikáció és az arculat a faalapú iparágak versenyképességének fontos tényezői. Emelni kell a faipari termékekre és a faalapú iparágakra vonatkozó ismeretek szintjét.

- A faalapú ágazat jellemzőinek hangsúlyozása érdekében fontosak az iparág által támogatott és alkalmazott kommunikációs intézkedések.

- Az állami intézmények, az egyetemek és az ipar is hozzájárulhatnak az iparágak elemzéséhez és a rájuk vonatkozó ismeretek bővítéséhez.

Intézkedés

19. A tagállamokat, a regionális hatóságokat, a felsőoktatási és közoktatási intézményeket felkérik arra, hogy multinacionális hálózatok keretében működjenek együtt a faalapú iparágakban várható hosszú távú változások elemzése és nyomon követésük biztosítása érdekében.